

DUO

ONDERWIJSONDERZOEK & ADVIES

Samenvatting rapportage

Schoolreizen en werkweken in het voortgezet onderwijs

In opdracht van: HISWA Vereniging
Contactpersoon: Stijn Boode

DUO Onderwijsonderzoek & Advies
Aline Willemsen
Aart van Grootheest

Utrecht, februari 2019

Postbus 681
3500 AR Utrecht
Telefoon: 030 263 10 80
e-mail: info@duo-onderwijsonderzoek.nl
website: www.duo-onderwijsonderzoek.nl

1 INLEIDING

HISWA Vereniging is een non-profit ondernemersorganisatie van jachtbouw en watersport met meer dan 800 leden. HISWA Vereniging ondersteunt haar leden bij hun bedrijfsvoering en komt op voor de belangen van Nederlandse ondernemers in de jachtbouw en watersport.¹ Een groot aantal leden van HISWA biedt tochten op een groot zeilschip aan voor verschillende gelegenheden, waaronder schoolreizen, -kampen en werkweken. Deze bedrijven in de zeilende chartervaart worden ingeboekt door boekingskantoren.

HISWA Vereniging is benieuwd naar de bekendheid van deze mogelijkheid bij scholen en naar de marktkansen van aanbieders van zeiltochten binnen het voortgezet onderwijs. Tegen deze achtergrond heeft HISWA Vereniging in samenwerking met de boekingskantoren Frisian Sailing Company, Holland Sail, NAUPAR en Rederij Vooruit aan DUO Onderwijsonderzoek & Advies gevraagd een onderzoek uit te voeren naar schoolreizen en werkweken in het voortgezet onderwijs.

2 ONDERZOEKSOPZET

Voor dit onderzoek is gebruikgemaakt van het Online Panel Docenten VO van DUO Onderwijsonderzoek & Advies. In totaal hebben voor voor dit onderzoek 222 docenten uit het voortgezet onderwijs de online vragenlijst volledig ingevuld.

Nauwkeurigheid van de resultaten

Omdat niet alle docenten in het voortgezet onderwijs de vragenlijst hebben ingevuld, dient bij de interpretatie van de resultaten rekening te worden gehouden met nauwkeurigheidsmarges.

In onderstaande tabel is weergegeven met welke marges er rekening gehouden moet worden, bij een betrouwbaarheidsniveau van 95% (hetgeen inhoudt dat er een kans van 95% is dat de resultaten correct zijn). Hierbij is uitgegaan van een populatie van 60.000 docenten in het voortgezet onderwijs.

Netto-respons	Uitkomst 50%-50%	Uitkomst 75%-25%	Uitkomst 90%-10%
150	8,0%	6,9%	4,8%
200	6,9%	6,0%	4,2%
225	6,5%	5,6%	3,9%

Toelichting op de tabel

Bij een netto-respons van 225 docenten, dient bij een onderzoeksuitkomst van bijvoorbeeld '75% van de docenten is het eens met de stelling' en '25% is het niet eens met de stelling', rekening gehouden te worden met het feit dat de werkelijke percentages liggen tussen:

- *wel eens met de stelling: 69,4% (75% - 5,6%) en 80,6% (75% + 5,6%);*
- *niet eens met de stelling: 29,4% (25% - 5,6%) en 30,6% (25% + 5,6%).*

¹ "HISWA Vereniging", Brancheorganisatie – Wat is en wat doet HISWA, (10 januari, 2019), <https://www.hiswa.nl/brancheorganisatie/wat-is-en-wat-doet-hiswa/hiswa-vereniging>.

3 BELANGRIJKSTE RESULTATEN

Eigenschappen schoolreizen en werkweken

Eendaagse schoolreizen vinden bij elk onderwijsniveau in elk leerjaar plaats, veelal één tot drie keer per jaar. Meerdaagse werkweken vinden daarentegen vaak eenmaal per loopbaan plaats, veelal in het pre-examenjaar. Schoolreizen binnen Nederland vinden voornamelijk plaats in de maanden september, oktober, april, mei en juni. Wanneer een schoolreis in Nederland meerdere dagen duurt, is dit veelal drie, vier of vijf dagen.

Schoolreizen en werkweken organiseren is een gezamenlijke activiteit

Het bepalen van de bestemming en de activiteiten van schoolreizen en werkweken is veelal een gezamenlijke activiteit, waarbij zowel de docenten, de teamleiders als de directie betrokken zijn. Het definitieve besluit over de bestemming en activiteiten wordt veelal genomen door de directie, al dan niet in samenspraak met de teamleiders.

Veiligheid en kosten zijn de belangrijkste randvoorwaarden

De veiligheid en de kosten van de activiteiten vormen de belangrijkste aspecten in de keuze voor de bestemming en activiteiten van schoolreizen en werkweken. Respectievelijk 86% en 88% van de docenten vindt dit (zeer) belangrijk. Zowel de kosten als de veiligheid van leerlingen worden tevens regelmatig genoemd als redenen waarom de school een schoolreis of werkweek op een groot zeilschip (waarschijnlijk niet in overweging zal nemen).

De educatieve, culturele, en amusementswaarde zijn de belangrijkste inhoudelijke aspecten

Afgezien van de randvoorwaarden vormen de educatieve waarde, de culturele waarde en de mate waarin leerlingen het leuk vinden, de belangrijkste *inhoudelijke* aspecten in de keuze voor de bestemming en activiteiten van schoolreizen en werkweken. Onder de *positieve* associaties van docenten bij een schoolreis of werkweek op een groot zeilschip, werden 'leuk' en 'leerzaam' ook regelmatig genoemd. Tevens vond 79% van de docenten de mogelijkheid om onderdelen van het lesprogramma te behandelen tijdens een schoolreis of werkweek op een zeilschip van enige tot grote toegevoegde waarde.

Samenwerken is van grote toegevoegde waarde

Volgens bijna de helft van de docenten is de mate waarin leerlingen moeten samenwerken een (zeer) belangrijk aspect in de keuze voor de bestemming en activiteiten van schoolreizen en werkweken. De benodigde samenwerking gedurende een schoolreis of werkweek op een zeilschip is volgens 89% van de docenten dan ook van enige tot grote toegevoegde waarde. Eén van de meest genoemde redenen hiervoor is dat samenwerken en elkaar leren kennen zelfs de belangrijkste doelen zijn van een schoolreis of werkweek. Tevens is één van de meest genoemde *positieve* associaties met een schoolreis of werkweek op een zeilschip dat dit 'goed voor de groepsvorming' is.

Voorkeur bij meerdaagse werkweken gaat uit naar het buitenland

De helft van de scholen organiseert meer meerdaagse werkweken naar een bestemming in het buitenland dan naar een bestemming in Nederland. De meest genoemde redenen om voor een bestemming in het buitenland te kiezen zijn dat leerlingen het leuker vinden om naar het buitenland te gaan en dat bestemmingen in het buitenland een aantrekkelijker cultureel aanbod hebben. Dat de voorkeur bij meerdaagse werkweken uitgaat naar het buitenland, is ook een veelgenoemde reden om een werkweek op een zeilschip misschien of waarschijnlijk niet in overweging te nemen. Ook de lage interesse van leerlingen in een werkweek op een zeilschip is hierbij een veelgenoemde reden.

Potentiële marktomvang voor schoolreizen en werkweken

Op basis van het gemiddelde budget voor schoolreizen en werkweken volgens de ondervraagde docenten en prognose van het Ministerie van OCW over het aantal leerlingen, is becijferd dat de totale markt voor schoolreizen en werkweken in het schooljaar 2019/2020 in totaal ruim €247 miljoen bedraagt. Aan de hand van het percentage docenten dat denkt dat zijn of haar school een schoolreis of werkweek zeker of waarschijnlijk in overweging zal nemen, is de marktomvang verder gespecificeerd voor aanbieders van reizen op charter zeilschepen. De potentiële marktomvang voor deze werkweken en schoolreizen is circa €32 tot €37 miljoen.